

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№78 (241) квітень 2010

ВИЖИВАННЯ
ДЕМОКРАТІЯ
ГУМАНІЗМ

Шановні Друзі!

УЕА "Зелений світ" і редакція газети "Зелений Світ" вітають вас зі Світлим Великднем. Нехай Господь береже нас від напасті. Хай воскресне Україна! Христос воскрес! Воістину воскрес!

Голова УЕА "Зелений світ"

Головний редактор газети "Зелений Світ"

Ю. Самойленко

В. Ткаченко

КВІТЕНЬ

- 1 - День сміху
- Міжнародний день птахів
- 4 - Світле Христове Воскресіння. Великдень
- 120 років від дня народження Вальтера Едуардовича Шмідта (1890—1958), українського вченого-лісознавця
- 7 - Всесвітній день здоров'я
- Благовіщення Пресвятої Богородиці
- 11 - Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів
- 17 - День доквілля
- 18 - Міжнародний день пам'яток і визначних місць
- День пам'яток історії та культури
- 22 - Всесвітній день Землі
- 26 - День Чорнобильської трагедії

ЗА РІК В УКРАЇНІ НАРОДИЛОСЯ БІЛЬШЕ 518 ТИСЯЧ НЕМОВЛЯТ

У 2009-му році збільшилася народжуваність та знизилася смертність немовлят.

У 2009-му році в Україні на світ з'явився 518 351 дитини, що на 7763 більше, ніж у минулому році (за 2008 рік народилося 510 588 дітей, а за 2007 - 472 657 дітей), передає прес-служба МОЗ України.

За рік також знизився рівень ускладнених пологів з 50% до 36,7%, що суттєво впливає на рівень смертності матерів та малюків.

Так, показник смертності немовлят у 2009 році становить 9,3 на 1000 народжених живими проти 10,36 у 2008-му році.

Зокрема, у минулому році померло 4802 дитини віком до 1 року, що на 242 дитини менше, ніж за аналогічний період 2008 року.

Знизилася смертність дітей у віці 0-17 років до 10 на 10000 дітей відповідного віку (2007 рік - 10,6), у підлітків 15-17 років - 5,6 на 10000 дітей відповідного віку (2007 рік - 6,5%).

Спостерігається позитивна тенденція зі зниження інфікування новонародженого від матері хворої на ВІЛ/СНІД з 7,2% до 6,2%.

Вдалося знизити з 17,8 у 2007-му році до 15,0 на 100 тисяч народжених живими показник материнської смертності від причин, які пов'язані з акушерськими ускладненнями.

У 2009-му році за кошти державного бюджету придбано дві ретинальні камери для лікування та ранньої діагностики ретинопатій недоношених, які розміщені у НДСЛ "ОХМАТДИТ" та на базі обласної дитячої лікарні міста Дніпропетровська, залучено додаткові кошти громадських організацій на суму близько 2 мільйонів гривень для обладнання лікарень скринінговою апаратурою.

ЗУПИНИЛИ НЕЗАКОННЕ ЗАХОРОНЕННЯ ВІДХОДІВ

Держінспекторами з охорони навколишнього природного середовища виявлено під час перевірок на підприємствах Львівщини ряд порушень у сфері поводження з твердими побутовими відходами. Про це повідомляє прес-служба ЛОДА.

Зокрема, під час перевірки КП «Комфорт-Янів» Івано-Франківської селищної ради встановлено, що підприємство здійснює діяльність без дозволу на розміщення відходів, відсутні паспорти відходів та первинний облік поводження з відходами, а перешарування

НА ЦЬОМУ МІСЦІ БУДЕ ВСТАНОВЛЕНО ПОГРУДДЯ ВАСИЛЯ СТУСА

Табличку з таким написом встановив народний депутат України Іван Заєць на урочистому Громадському відкритті скверу ім. Василя Стуса 19 березня у Святошинському районі м. Києва. Біля таблички присутніми покладено квіти. Серед учасників відкриття скверу були школярі чотирьох шкіл району, учні яких прочитали поезії Василя Стуса.

Понад трьохрічна боротьба кийвської громадськості з кийвською владою за увічнення пам'яті Героя України Василя Стуса завершилася перемогою громад-

ськості - 26 лютого сесія Київради ухвалила рішення про присвоєння скверу імені поета Василя Стуса.

Відкрив урочистості ініціатор створення скверу ім. Василя Стуса голова Святошинської районної організації «Зелений світ» Віктор Ткаченко. «Титанічна робота пророблена Святошинськими районними організаціями „Зеленого світу“ та Української народної партії. Десятки акцій, близько семи громадських суботників, збір понад

Ст. 3

НА ПОЛТАВЩИНІ СТВОРИЛИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК

Президент України В. Ющенко створив на території Глобинського, Оржицького й Семенівського районів Полтавської області Нижньосульський національний природний парк. Про це сказано в його указі № 155. Загальна територія парку становитиме 18635,11 гектара земель державної власності. Ющенко доручив Кабінету Міністрів забезпечити створення й функціонування адміністрації парку, а також затвердити в тримісячний строк положення про парк. Уряду доручено забезпечити протягом 2010-2011 років рішення питання про надання 2187,3 гектара земель у

постійне користування парку.

Окрім того, Кабміну доручено розробити проект землевпорядкування щодо відведення земельних ділянок і проект землевпорядкування з організації й установа меж території парку, отримання державних актів на право постійного користування земельними ділянками. Кабміну також доручено протягом 2010-2012 років розробити й затвердити проект організації території парку, охорони, відтворення й рекреаційного використання його природних комплексів й об'єктів.

Ст. 3

Екологічна газета України.
Виходить з 1989 року.

Засновники газети: УЕА
«Зелений світ» та колектив
редакції.

Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.

Ідентифікаційний код
№

Адреса: Контрактова пло-
ща, 4, Київ-70,
тел./факс: 417 43 83

E-mail: zelsvit@p5com.com

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самоїленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
матеріалів, можуть не збігатися
з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються
і не повертаються. Листування
з читачами лише на сторінках
газети.

Надруковано УЕА «Зелений
світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
матеріали з інтернет-видань:
Кореспондент.net; Майдан-
ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru;
«Обозреватель».

УЕА «Зелений світ» створе-
на в 1988 році як реакція су-
спільства на жахливий екологіч-
ний стан в Україні, спричинений
Чорнобильською катастрофою
1986 року. Асоціація є членом
Міжнародної федерації «Друзі
Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самоїленко.

Газета «Зелений Світ» була,
на час створення, одним з
найперших неформальних ан-
тирежимних видань, в якому
відкривалася правда про стан
здоров'я нації та екологічні не-
газарди в країні. Газета стала
рупором демократії. В епоху
тотального замовчування та
брехні на наших шпальтах від-
кривалися жакні картини радян-
ської дійсності.

НА СХОДІ УКРАЇНИ ЛЮДИ ЖИВУТЬ НА 4-6 РОКІВ МЕНШЕ

У східному регіоні України, де нездо-
ровий спосіб життя веде більше людей,
ніж в інших областях, середня тривалість
життя становить 58 років. А це на 4-6 років
менше, ніж у Центрі та на Заході України,
сказав Микола Поліщук.

Він зазначив, що смертність від тубер-
кульозу в Луганській, Дніпропетровській
областях втричі вища, ніж у Житомирській
і Київській.

Кількість випадків ВІЛ СНІД у східному
регіоні також у 2-3 рази більша, ніж в
інших областях.

Материнська смертність у Донецькій
області в 10 разів вища, ніж у Київській.

ЗЕЛЕНІ ЗОНИ КИЄВА ЗАБУДУЮТЬ ГОТЕЛЯМИ

Міністерство сім'ї, молоді та спорту
склало план розміщення у столиці готелів та
комплексів спортивного напрямку до Євро-
2012. Згідно з цим документом, чимало
готелів для учасників Євро-2012 і уболіваль-
ників з'являться на місці зелених зон: на
Жуковому острові, в урочищі "Верблюд",
що на Оболоні, пише "Сьогодні".

Так, на вулиці Лютеранській, 14-в має
з'явитися готель "Софітель" з підземним
паркінгом, на бульварі Шевченка, 28-
30 – "Хітон", на вулицях Володимирській,
38 і Золотоворітській, 11 буде готельний
комплекс, а в Лаврському провулку, 9 –
готельно-культурологічний комплекс.

Столичні екологи категорично проти
забудови Жукового острова та урочища
"Верблюд", де живе чимало тварин і птахів,
занесених до Червоної книги.

"Апартамент-готель "Жуків острів" – як
таке може бути? Слава Богові, він не буде
на території заповідника, але все одно в
зеленій зоні, де будівництво заборонене",
– сказав еколог Олексій Василюк.

Він розповів, що в урочищі "Верблюд",
де вчені планували створити заповідну зону,
вже вирували старі дуби.

За словами голови правління кооперати-
ву "Коник", що є інвестором готелю, Івана
Гуріна, будувати будуть не в зеленій зоні і
вже мають усі дозволи.

"А інвестори – це не просто дачники,
а 60 бізнесменів, що входять у наш коо-
ператив. Серед них чимало мільйонерів.
Ми побудуємо житло високого класу, а
після чемпіонату будинки стануть нашою

власністю. Уже котлован вирили", – сказав
Гурін.

Чиновники на слова екологів не зважа-
ють, мовляв, земля виділена, тому будів-
ництво буде.

"Я скажу так: готелі туристам будова-
ти треба, це вимоги УЄФА. Земля давно
виділена, причому законно, і ніхто нічого
змінювати не буде", – сказав Голубченко
заступник голови КМДА.

ЧЕРЕЗ РІК 12 З 15 РЕАКТОРІВ НА АЕС ВІДПРАЦЮЮТЬ СВІЙ РЕСУРС

Якщо не розв'язати проблему про-
довження терміну експлуатації ядерних
реакторів на українських АЕС найближчим
часом, до кінця десятиліття Україну чекає
енергетична криза, про це заявив гене-
ральний директор Національного наукового
центру "Харківський фізико-технічний інсти-
тут" Іван Нехлюдов, пише УНІАН.

За його словами, наступного року 12
ядерних реакторів завершують ресурс
роботи. «Якщо ми не відпрацюємо і не до-
ведемо можливість продовження терміну
їх експлуатації на 15-20 років, у нас буде
найсправжніша енергетична криза до
кінця десятиліття», – сказав І.Нехлюдов.

Він зазначив, що про необхідність про-
довження терміну експлуатації ядерних
реакторів говорять вже багато років і навіть
виділяють «якесь кількісь грошей, з яких
25-30% йдуть на вирішення проблеми». Проте
це недостатні суми. Особливість ядерних
реакторів на українських АЕС, за
словами І.Нехлюдова, пов'язана зі складом
їх корпусів.

"Нам потрібно працювати. Працювати
і досліджувати. А щоб досліджувати – по-
трібні гроші", – підсумував він.

УКРАЇНА СЕРЕД ЛІДЕР ЗА КІЛЬКІСТЮ ПОМЕРЛИХ ВІД РАКУ

Раку можна запобігти, утримавшись від
вживання тютюну, запроваджуючи здорове
харчування, регулярну фізичну активність і
помірне вживання алкоголю.

Згідно з оцінками Всесвітньої організації
охорони здоров'я (ВООЗ), Угорщина за-
ймає перше місце в Європі за кількістю
мешканців, що померли від раку. На
кожні 100 тис. мешканців Угорщини при-
падає 458 смертельних випадків від цього
захворювання, заявили в середу представ-
ники Європейського регіонального бюро
Всесвітньої організації охорони здоров'я
(ВООЗ).

Росія і Україна займають друге місце
за кількістю мешканців, що померли від
раку. У цих країнах на кожні 100 тис. осіб
припадає 347 смертельних випадків.

Незважаючи на зусилля, що вжива-
ються щодо зниження обсягів вживання
тютюну, рак легенів залишається головною
причиною смертності.

Як заявили представники ВООЗ, кіль-
кість смертельних випадків, викликаних
раком, в Європі поступово збільшувати-
меться.

У найближчі десять років рак забере
життя 84 млн осіб, якщо не вжити рішучих
заходів, зазначає ВООЗ.

При цьому, як зауважують експерти,
можна було б запобігти до 40% випадків
захворювання на рак, якщо б люди вели
здоровий спосіб життя і поліпшили меха-
нізми виявлення раку.

Початок на ст. 1

НА ЦЬОМУ МІСЦІ БУДЕ ВСТАНОВЛЕНО ПОГРУДДЯ ВАСИЛЯ СТУСА

тисячі підписів, нічні чергування громадських активістів у сквері, організація та проведення громадських слухань, встановлення пам'ятного знака Василеві Стусу, чотири кілограми паперової переписки з різними гілками влади, нарешті, виграно три судових рішення – це неповний перелік проробленої роботи», – зазначив Віктор Ткаченко.

Серед промовців виступили народний депутат України Іван Заєць, голова УЕА «Зелений світ» Юрій Самойленко, колишні політ'язні російських концтаборів Василь Овсієнко та Олесь Шевченко.

У час, коли перед футбольним

землі територіальної громади.

Учасниками заходу прийнято резолюцію про делегування до відповідних структур київської влади представників Святошинської громади для участі у плануванні скверу.

Віктор Ткаченко звернувся до представників шкільних колективів з пропозицією провести перший суботник у сквері ім. Василя Стуса 22 квітня на Всесвітній день Землі за участю школярів.

«Зараз активісти «Зеленого світу» спільно з адвокатом Романом Титикалом готують мирову угоду із забудовником для підписання на на-

чемпіонатом-2012 під забудову готелями київською владою виділено десятки зелених зон Києва, серед яких і заповідні, відкриття скверу, названого іменем великого українця Василя Стуса, є приємним винятком. Такий виняток стався тільки завдячуючи титанічній праці громадськості у боротьбі за цей сквер. Нездаремно до народного депутата України Івана Зайця один з ораторів звернувся з проханням забезпечити законодавчо за територіальною громадою механізм протидії бездумному відчуженню місцевою владою комунальної власності та

ступному судовому засіданні. Головною умовою мирової угоди буде збереження пам'ятного знака Стусові на місці, де колись знаходилася садиба родини поета», – повідомив «зелений» активіст.

«Окремо хотілося б відзначити принципову та справедливую позицію судді Святошинського районного суду м. Києва Троян Н.М., завдяки якій нам вдалося досягти прийняття київською владою рішення про увічнення пам'яті Стуса. Нинішнє законодавство не забезпечує можливості територіальній громаді впливати на рішення обраних нею органів самоврядування. Це створює умови для використання власності громади, зокрема й землі, не в інтересах цієї територіальної громади. Єдиним інструментом громади є суд. Добре, коли у судах є чесні та принципові судді», – наголосив Віктор Ткаченко.

Наступним кроком Святошинської районної організації «Зелений світ» буде збір коштів на виготовлення та встановлення гідного пам'ятника Василеві Стусу у однойменному сквері.

Громадська організація «Ініціативна група зі створення скверу ім. Василя Стуса», заснована за участі «Зеленого світу» та Святошинської громади найближчим часом вирішить питання про відкриття рахунку для збору коштів-пожертв для погруддя Василя Стуса.

Власкор

Початок на ст. 1

ЗУПИНИЛИ НЕЗАКОННЕ ЗАХОРОНЕННЯ ВІДХОДІВ

відходів проводяться не в повному обсязі.

Порушення вимог природоохоронного законодавства зафіксовано також на сміттєзвалищі на території Станиської сільської ради, де захоронення твердих побутових відходів здійснює КП «Наше місто» (Трускавецька міська рада). Зокрема, на підприємстві відсутній дозвіл та ліміт на розміщення ТПВ, відсутні документи, що підтверджують право користування земельною ділянкою, відсутній проект рекультивувати порушених земель.

На підставі виявлених порушень, рішенням Головного державного інспектора з охорони навколишнього природного середовища Львівської області захоронення ТПВ вказаними підприємствами зупинено (тимчасово). Дозвіл на відновлення діяльності буде виданий лише за умови безумовного усунення порушень природоохоронного законодавства.

ЗАЛІСНЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СТЕПУ МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ ДО ЗНИКНЕННЯ 159 ЧЕРВОНОКНИЖНИХ ВИДІВ

Більше аніж півтори сотні видів тварин занесених до Червоної книги України можуть існувати лише у степах. Відпо-

відно, знищення чи заліснення степу загрожує цим видам знищенням. Такими нештійними є результати дослідження фахівців Відділу моніторингу та охорони тваринного світу Інституту зоології імені І.І.Шмальгаузена НАН України, повідомив заступник голови «Національного екологічного центру Олексій Васильюк.

Загалом степ є єдиним середовищем існування для 159 видів, що складає 29% від усіх тварин, включених до Червоної книги України (ЧКУ). Науковці звертаються до керівництва областей степової зони з проханням не

допустити знищення рідкісних тварин.

Причина наповнення ЧКУ степовими видами одна – знищення самих степів. На даному етапі, в Україні лишається не більше ніж 3% від всього, що колись було степом. Та і ці незначні ділянки розміщені тепер на схилах і у балках – єдиних місцях, які в минулому виявились незручними для освоєння колись багатих степових чорноземів. Тому і не дивно, що все біологічне різноманіття степу знаходиться під загрозою знищення.

«Підставою занепокоєння науковців є масштабні наміри лісорозведення в степовій зоні.

СКАНДАЛ У ЛУГАНСЬКУ: ГОЛОДНІ ТВАРИНИ ЗООПАРКУ ЗАМЕРЗАЛИ НА ХОЛОДІ?

Пересувний зоопарк "Мауглі", що перебуває у місті Сіверодонецьку у Луганській області, вже встиг "прославитись" на всю країну. Після різких заяв природоохоронних організацій про те, що тварини у ньому помирають від голоду, холоду і хвороб, до цього зоопарку щодня збігаються не тільки журналісти, але й пересічні мешканці міста, які несуть тваринам їжу.

"Люди йдуть, несуть гроші, пакетики. А у пакетах – знову ж таки хліб. Його вже тут більше вагона", – розповідає інспектор з охорони тваринного світу Рубіжанської міської ради Олена Сичова. Зараз вона якраз розбирається на місці події з тим, що насправді трапилось у цьому пересувному зоопарку.

Активістка зоозахисного руху міста Наталя Дулетова після звісток про жалюгідний стан тварин у зоопарку вирішила побачити все на власні очі.

"Охоронці побачивши нас спочатку не хотіли пропускати на територію, але запропонувавши символічну плату (60 грн. за трьох) нас із задоволенням впустили. Те, що ми побачили, засмутило і вразило. Одразу звертає увагу жалюгідний стан лева: сильне виснаження, випадання шерсті, великі ділянки облісіння, рана на носі, сильна слабкість", – ділиться враженнями Наталя.

"Стан інших тварин адекватно оцінити без допомоги фахівців складно. Клітка верблюда не відповідає його розмірами, йому навіть розвернутися там складно. Всі тварини ніби завмерли і майже не рухаються, мавпи сидять нерухомо, на птахів можна відзна-

можливості повноцінно рухатися", – зазначалося у повідомленні.

Інспектор Олена Сичова з такими висновками любителів тварин не погоджується. Каже, журналісти і природоохоронці приборкують і змальовують все не так, як це є насправді.

"Якби тварини були голодними, то за тиждень на верблюда, на ламі не можна було наростити це сало, яке є зараз. Ньс тут стоїть дикий кабан. А що для нього скинути вагу? Я сама тримаю міні-свиноферму, я знаю, що ви не нагоните за тиждень цю вагу, якщо тварина почала худнути", – коментує Сичова.

"Лама буде народжувати у них у зоопарку другий раз. Якщо умови погані у зоопарку, їх тут гноблять і не люблять, то вони не народжують", – запевняє нас інспектор з охорони тваринного світу. Втім, вона погоджується: стан лева Сімбо таки поганий.

Власниця зоопарку пояснює, що цей хижак вже давно хворіє, а його здоров'я погіршилося через погані погодні умови.

"Він (стан звіра) не був таким важким. Він три рази оперований у нас і стан здоров'я його підвів у такий холод. Я погоджуюсь, лев гірше виглядає, ніж інші тварини. Якщо я їх годувала, то звісно, ж не обділяла лева", – переконує нас власниця і директор зоопарку Нонна Ратія.

На запитання, чому ж вона не просила про допомогу інші зоопарки, пані Нонна зізнається, що робити це їй було складно.

"Люди погано сприймають, коли щось просиш", – пояснює власниця зоопарку, яка вже кілька днів поспіль намагається переконати громадськість, що дуже любить тварин. Зрештою, її зоопарку вже 10 років, і крім лева, у ньому живуть ще понад 30 тварин і птахів, які почувають себе добре.

Тепер забрати тварин з "Мауглі" зголосились вже чимало регіональних зоопарків. Власник ялтинської "Казки" Олег Зубков у Сіверодонецьку не був, але з кадрів по телебаченню знає, що "у цьому пересувному зоопарку страждають тварини".

"І лев знаходиться на грані смерті, і верблюд з кровопідтєками на ногах у тісному загоні. Та й інші тварини мучаться. Тому я висловив готовність ялтинського зоопарку прийняти всіх тварин, перевезти своїм транспортом, або за рішенням суду, або на утримання до рішення суду, коли суд їх конфіскує", – каже "УП.Життя" Зубков.

"Але сьогодні права ситуація така, що не створена комісія з конфіскації цих тварин і передачі їх будь-якому зоопарку. Тому я не можу поїхати і забрати цих тварин, тому що вони не є нічийними. У них є хазяйка, яка не визнає звинувачень, захищається у прокуратурі і міліції", – додає Зубков.

Для того, щоб довести тварин аж до Ялти він готовий надати спеціалізовану утеплену машину за коштом зоопарку (обійдеться це у суму до 5 тисяч гривень). У таких умовах, навіть хворий лев Сімбо витримає тривалий переїзд, переконує Зубков.

Та Сімбо поїде до Харкова. Тамтешній зоопарк погодився його забрати і надати йому кваліфіковану допомогу. У п'ятницю по тварину вже приїхала спеціальна машина. Власниця тварини не проти. Вона погодилась віддати лева у Харків безкоштовно і забирати назад не планує.

"У нього відкритий свищ. Лева вже 10 років, ми його взяли хворим і весь цей час лікували", – каже Ратія.

Тепер тварині потрібен особливий і спеціальний нагляд. Наразі висновків ветеринарів про причини такого поганого стану лева немає.

"На нашій території спеціалістів по екзотичній природі немає. А кожна така тварина має свою специфіку", – коментує Сичова. У Харкові такі лікарі є, і саме вони мають встановити, чи лев голодував, чи причинами його страждань є холод і вроджені болячки.

"Чому ви так довго не погоджували віддати лева у інший зоопарк?" – питаємо Нонну Ратію. Адже вже давно було очевидно, що він потребує госпіталізації і належного нагляду ветеринарів.

"Коли все це почалося, я не знала, де ворог, де друг", – спокійно зауважує власниця зоопарку і пояснює, що в умовах медійного і громадського тиску, їй було важко оцінювати якісь пропозиції.

Олександра Самородова наполягає, що власниця зоопарку таки жорстоко поводитись з тваринами.

"Вона ж могла попросити про допомогу! Мені вона сказала, що нічого не просила і не збиралась просити. Це неадекватне ставлення до тварин", – зауважила донецька активістка руху за захист тварин.

У будь-якому випадку, наразі збираються документи для порушення кримінальної справи, а правоохоронні органи з'ясовують, чи справді пересувний зоопарк "Мауглі" перетворився на концтабір для тварин, як у тому переконують захисники тварин.

Захисники тварин нагадують, що тварини охороняються Законом України "Про захист тварин від жорстокого поводження" №3447-IV від 21.02.2006, Кодексом про адміністративні правопорушення (стаття 89), Кримінальним кодексом (стаття 299). Окрім того, створення пересувних звіринців прямо забороняється ст. 25 Закону України "Про захист тварин від жорстокого поводження".

фото Олександри Самородової

чити випадання пір'я", – продовжує активістка.

За її словами, сіна в клітках майже не було.

"Охоронці відразу почали активно розповідати, що тварини почувають себе добре, харчування отримують і проблем у них немає ..", – додає Дулетова.

Схожу картину змальовує і Олександра Самородова. Захисниця тварин з Донецька, теж злякалась розповідей про те, що годують тварин лише мешканці міста, і звірі замерзають на морозі.

"Цей пересувний концтабір для тварин охороняється лише 2 сторожами, більше жодного персоналу немає. Іноді тварин підготовують безпритульними тваринами, яких ловлять охоронці.

Немає сіна для підстилок, і тварини вже декілька тижнів лежать на своїх екскрементах. Вони 24 години на добу знаходяться у тісних клітках, не мають

ФРАНЦІЯ ЗАБОРОНИТЬ ЛОВЛЮ ЧЕРВОНОГО ТУНЦЯ

Французький уряд виступив за заборону лову червоного тунця, якому загрожує зникнення, і дав рибалкам 18 місяців на те, щоб змінити спеціалізацію, передають французькі ЗМІ.

Чисельність червоного тунця в Середземному морі скоротилася з 1957 по 2007 роки на 74,2%, у тому числі на 60,9% – за останні десять років. Однією з основних причин такої популярності тунця став підвищений попит на суші.

На думку уряду, 18 місяців необхідні, щоб вирішити, що робити з суднами з лову тунця, а також на додаткові наукові дослідження.

Голова профільної профспілки рибалок Мурад Кауль, у свою чергу, заявив, що рішення уряду обернеться кризою, і зажадав організувати термінову нараду з президентом.

Організація із захисту навколишнього середовища "Грінпіс", навпаки, вважає, що Франція "зігнулася перед рибалками", давши їм можливість ловити тунця ще два сезони.

ЗАРАДИ ЕКОЛОГІЇ ЧИ ЕКОНОМІЇ?

Селективний збір сміття в Німеччині почався ще в останньому десятилітті минулого століття. З тих пір в обов'язки кожного німця входить сортування відходів. Як це відбувається і з якою метою?

Після різдвяних свят у сміттярів у Німеччині багато роботи. Контейнери з відходами стоять переповнені. Тим не менше, сміття забирається строго за графіком і поетапно. Багато іноземців, перебуваючи в Німеччині, задаються питанням: "Чому сміттеві контейнери, що стоять майже на кожному розі, різного кольору?" Більше того, навіть німецьким домогосподаркам замість одного сміттевого відра – відразу декілька, причому теж різного кольору?

Німців не даремно називають чемпіонами світу з утилізації та переробки сміття. Селективний збір сміття у ФРН почався ще в 1980-х роках. У загальнодержавному масштабі старт сортування відходів було дано в 1990 році, коли під брендом Grüner Punkt ("Зелений пункт") об'єдналися відразу кілька великих сміттєпереробних підприємств. З тих пір в обов'язки кожного німця входить поділ сміття. Для чого?

По-перше, для охорони навколишнього середовища: адже непереробле-

не сміття – отрута для природи.

По-друге, багато видів відходів, наприклад, використану тару, можна використовувати багато разів. Тому за здачу спеціальним чином позначених пляшок і пивних банок їх покупцеві повертають заставу.

По-третє, попередня селекція дозволяє в деяких випадках проводити з використаних матеріалів "вторинні" продукти. Хрестоматиний приклад – папір, хоча те ж саме відноситься до пластмаси і скла. Для кожного сміттевого контейнера – свій колір

Поруч зазвичай можна знайти і невеликий ящик з написом "Для батарейок". Старі батареї та акумулятори містять високотоксичні отруйні речовини і не піддаються переробці. Тому вони потребують особливої утилізації.

Звичайно, настільки досконала і водночас складна система селекції та переробки відходів обходиться недешево. І, тим не менш, у Німеччині в необхідності сортування і рециклінгу сміття не сумнівається майже ніхто. Адже вона привела до помітного поліпшення стану довкілля, а також дає змогу економити цінні ресурси і не дешево нині електроенергію.

Щоправда, останнім часом попереднє розділення сміття нерідко критикують. Справа в тому, що багато німців ставляться до сортування або як і закидають, наприклад, в контейнери для харчових відходів упаковки або папір.

Тому сміттєпереробним підприємствам так чи інакше доводиться сортувати відходи заново. Та й сучасні автомати справляються з цим завданням набагато ефективніше, ніж люди. Проте, деякі експерти як і раніше, впевнені в тому, що "ручне" попереднє сортування полегшує роботу сміттєпереробним підприємствам.

Гліб Гаврик

ЄВРОПА ОБИРАЄ ЕКО-ОДЯГ

Одяг, виготовлений без застосування шкідливих хімічних речовин і генних технологій, а також без використання примусової чи дитячої праці, набирає дедалі більшої популярності у Німеччині. Попри кризу.

На плантації бавовни регулярно виливається багато шкідливих хімічних речовин, заради забезпечення більшого урожаю. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, щороку у світі від пестицидів гинуть 28 тисяч селян. Після збирання урожаю, бавовну знову обробляють хімікатами, потім фарбують вже готову тканину шкідливими для здоров'я фарбами. За все це робітникам платять копійки.

Модні майки і спідниці з вторинної сировини користуються попитом серед покупців, адже такий одяг, по-перше, не шкодить здоров'ю споживача, а по-друге, допомагає збереженню довкілля. Нині це загальноєвропейський тренд, каже Торстен Лемкюлер.

Наприклад, 22-річна німецька студентка з Білефельда Ясмін Алуш пояснює свій вибір так: «Не потрібно десять пар взуття, необов'язково щотижня ходити в кіно. Просто, для мене це

важливо. Я вважаю, що це по кишені більшості».

Йдеться не лише про турботу про власне здоров'я та захист довкілля, важливим аргументом є протидія експлуатації робітників у бідних країнах.

БІЗНЕСМЕНИ ХОЧУТЬ ЗМІШАТИ МЕРТВЕ МОРЕ З ЧЕРВОНИМ

Близький Схід стоїть на межі екологічної катастрофи. Там пересихає Мертве море. Воно повільно, але впевнено втрачає дорожню вологу, зменшуючись у розмірах.

На Мертвому морі кого не спитай, насамперед розкажуть про те, як швидко вода йде в нікуди. У містечку Ейн-Геді навіть встановили спеціальні таблички, що показують рівень Мертвого моря в різні роки. Завдяки ним можна побачити, наскільки сильно скоротилася площа Мертвого моря за останні 25 років!

Про те, як його врятувати, сперечаються давно, але тільки зараз дебати хоч якось матеріалізувалися. Світовий банк виділив одразу 15 мільйонів доларів на розробку тільки проекту каналу, що з'єднує Червоне і Мертве моря. Довжина каналу – більше 200 кілометрів. По дорозі побудують ГЕС і станції дистиляції, щоб з морської води отримати прісну. Тоді пустеля повинна зацвісти.

Ціна проекту – захмарна – 15 мільярдів доларів, тому будувати канал будуть силами Йорданії, Ізраїлю та Палестинської автономії. І в цьому головна проблема: пріоритети у всіх різні. Якщо в Ізраїлі акцент робиться на порятунку Мертвого моря, то в Йорданії – на одержанні прісної води. У регіоні її не вистачає, у Аммані, наприклад, вода з крана в житлових будинках тече лише раз на тиждень. Колишній менеджер заводу з видобутку мінералів з Мертвого моря, тільки й чекає коли почнуть будувати канал, і його компанія отримає підряд.

Місцеві мешканці знають, чому море безупинно зменшується: через те, що з нього постійно, для людських потреб викачують воду. Та припиняти робити це ніхто не збирається: «Ми хочемо їсти, нам потрібні добрива для сільськогосподарства, які ми теж отримуємо з вод Мертвого моря», – каже один з місцевих мешканців.

На думку екологів, регіон може обійтися і без будівництва дорогого каналу з непередбачуваними наслідками. Йордан став міліти, після того, як в Ізраїлі побудували національний водопровід, і воду з річки стали брати фермери. Тільки зараз ізраїльтяни стали задаватися питанням: а чи потрібні нам тропічні фрукти в пустелі такою ціною?

НАТУРПРОДУКТ – НЕ ТІЛЬКИ ШЛУНКУ, А Й ЕКОНОМІЦІ...

Початок XXI століття ознаменувався активним переходом аграрного сектору від хімічної форми ведення сільського господарства до органічної. Виробництво такої продукції вимагає від фермера табу на використання отрутохімікатів, синтетичних добрив, стимуляторів росту та генетично модифікованої технології на землі, де вирощують органічні рослини чи тварин. Нині у світі так працюють у понад 140 країнах на 32-х мільйонах гектарів землі. І світовий ринок цих продуктів щороку зростає на 5 мільярдів дол.

Головними лідерами з виробництва «органіки» сьогодні є США, Аргентина, Канада, Польща, Іспанія, Португалія та Німеччина. Однак, за прогнозами експертів, із часом достойну конкуренцію їм складе й Україна. Вже 2010 року очікуються рекордні темпи зростання вітчизняного ринку органічних продуктів. Ще покращити їх може закон «Про органічне виробництво», прийняття якого очікується цього року. Про перспективи, бар'єри та особливості розвитку вітчизняного ринку органічних продуктів «День» розпитував голову правління Федерації органічного руху України Євгена Милованова.

— Яка історія виникнення органічного руху у світі та в Україні?

— Зараз існують різні погляди на те, коли з'явилося органічне виробництво. Дехто вважає, що воно розвивалося ще за часів наших дідів та прадідів. Але не забуваймо, що до кінця XIX століття у господарстві не використовували хімію та пестициди, бо їх просто не було. І всі продукти харчування вважалися натуральними. У наш же час вирощувати чи виробляти різні продукти можна із або без ГМО, пестицидів, отрутохімікатів, мінеральних та синтетичних добрив. Тому для отримання продукцією статусу «органічна» сьогодні її «чистоту» повинна підтвердити незалежна сертифікаційна компанія.

Родоначалником біодинамічного, а пізніше — органічного господарства європейці вважають австрійського вченого Рудольфа Штайнера. Саме він 1924 року прочитав свій відомий курс лекцій з сільського господарства, в якому акцентував увагу на значному зниженні якості продукції в результаті використання при її виробництві різноманітних неприродних добрив тощо. Перестороги щодо загроз, які несе використання мінеральних добрив у сільському господарстві, також зустрічаємо в працях українського вченого Євгена Оксінського (1856—1909). Працюючи на Одещині, Хмельниччині та в Києві, вчений говорив про негативний ефект неприродних добрив для здоров'я людини та для землі. Паралельно з цим він пропонував шляхи вирішення цих питань.

— Тобто Україна була серед країн-першопрохідців теорії органічного господарства?

— Частково. Якщо копнути глибше, то знайдемо інформацію про українських, польських, угорських, російських поміщиків, які сповідували органічні підходи у виробництві. Ще древнішими є вчення про «органіку» в індійських працях філософів.

— Нині в Україні склалися об'єктивні підстави для успішного розвитку органічного господарства: у багатьох фермерів просто відсутні кошти для купівлі хімічних та мінеральних добрив, пестицидів. Однак органічна продукція на прилавках українських магазинів і досі — велика рідкість. Які, на ваш погляд, основні причини повільного розвитку «органіки» в Україні?

— Одна з причин — все ще низький рівень поінформованості населення та виробників про органічне виробництво та органічні продукти, про їхню особливість і вплив на здоров'я людини та стан ґрунтів. Тому, переконаний, важливим у цьому напрямі стало проведення у Львові І Всеукраїнського ярмарку органічних продуктів, який зібрав близько 20 тисяч відвідувачів. Ми плануємо продовжувати цю традицію в інших містах. Отже, час вирощувати екологічно свідомого споживача.

Ще одна причина слабо розвинутого ринку органічних продуктів — незначна кількість торгових мереж, які продають такі продукти. У Києві менш ніж десяток таких магазинів. Перші магазини, де окремо виділені полиці з органічними продуктами, нещодавно відкрились у Львові, Івано-Франківську та в Коломиї.

Крім того, органічним виробництвом мають займатися не лише фермери-філософи, які глибоко усвідомлюють важливість «органіки» для здоров'я споживачів та природи. Органічна продукція повинна мати гарантованого покупця. Інакше не варто очікувати від фермерів, що сьогодні чи завтра вони «вистрілять» сотнями тисяч тонн органічної продукції. Якщо не буде попиту, то не буде й фінансової мотивації для виробників її вирощувати.

Стимує розвиток «органіки» відсутність державної фінансової підтримки. Незавершена ще робота щодо опрацювання Закону «Про органічне виробництво», яким передбачається запровадження державної сертифікації органічних продуктів і створюються підстави для виділення бюджетних коштів. Адже держава може фінансово підтримувати тільки те, що існує легітимно. Підтримка органічних виробників за державний коштів без цього закону неможлива.

— Чому ж депутати досі не прийняли цей закон?

— Федерація не відчуває спротиву від парламентських комітетів, партій чи бізнесу щодо прийняття законопроекту «Про органічне виробництво». На мій погляд, його ухвалить 2010 року, якщо в парламенті до кінця року буде спокійно. Якщо ж почнуться якісь негативні політичні процеси, то може загальмуватися прийняття не тільки цього закону.

Закон «Про органічне виробництво» дозволить лобювати державне фінансування сертифікованого органічного виробництва та підніме рівень державної

пропаганди органічних продуктів. Крім того, він дасть додаткові важелі для розвитку внутрішнього ринку.

— Якщо відсутня державна сертифікація, то виходить, що немає й українського органічного продукту й легальних виробників?

— Це не так. В Україні сьогодні працює 12 сертифікаційних європейських організацій, які сертифікують органічну продукцію у відповідності зі стандартами ЄС. Виробник, який дійсно виробляє органічну продукцію і хоче отримати цьому офіційне підтвердження, має прослідкувати, щоб його продукція відповідала всім чинним в Україні вимогам, ДСТУ чи ТУ, мала гігієнічні сертифікати. Тобто має бути весь пакет дозвільних документів. Плюс до цього — органічний міжнародний сертифікат, який засвідчує органічну чистоту продукції. Той факт, що в Україні вже почав діяти перший вітчизняний орган сертифікації — «Органік Стандарт» — вселяє надію, що вартість сертифікації може знизитися, що дозволить більшій кількості фермерів долучитися до процесу поширення органічного виробництва.

— За чий рахунок розвивається український органічний сектор: за кошти іноземних інвесторів чи вітчизняних фермерів?

— Іноземці беруть участь у процесі сертифікації продукції. Однак потужних іноземних інвестицій дуже мало. 90% всіх інвестицій в органічне виробництво вкладає український бізнес.

— Вважається, що органічне виробництво — дороге задоволення. А чи можна вирощувати органічний продукт і витратити ті ж кошти, що й при звичайному хімічному господарстві?

— Якщо цим займаються професіонали, то витрати на органічний спосіб ведення господарства нижчі на 20—25%. Але у нас сьогодні відчувається дефіцит професіоналів із ведення органічного господарства. Під професійним веденням маю на увазі вміння організовувати сільськогосподарські процеси так, щоб максимально ефективно використовувати природний потенціал ґрунту, сівозміни, взаємодії культур, агротехнічні засоби боротьби зі шкідниками, біологічні засоби захисту рослин тощо.

— Яке місце посідає наша країна серед органічних держав?

— Україна посідає 20 місце за площами сільськогосподарських угідь, що сертифіковані як органічні. На 19 місці — Польща. А Росія, попри значний потенціал, поки що входить лише до другої сотні.

— Скільки років потрібно вітчизняному ринку органічних продуктів, щоб скласти достойну конкуренцію європейському?

— На мій погляд, для розвитку внутрішнього ринку органічних продуктів може знадобитися близько десяти років. Що ж до європейського ринку, то наші органічні виробники складають достойну конкуренцію там уже понад п'ять років. Тож досвід, який набувається представниками українського бізнесу в Європі, здатен стати запорукою розвитку внутрішнього органічного ринку.

Наталія БІЛОУСОВА, «День»

ПОЧАТОК У ЗС №76(239) ЛЮТИЙ 2010

Редакція газети подає публікацію про злочини московських загарбників проти людяності в Україні

УПИРІ. «СПЕЦОТРЯД НКВД»

Семен Чиснок

Ще й нині, здається, із 90-метрової глибини «сафатових криниць» долинають плач і стогін з'валтованих дівчат, закатованих воїнів УПА та їхніх рідних, старих людей і немовлят. Там стоїть хрест, кожного року відправляються панахиди. Земля розповідає живим про злочини упирів, а в повітрі ще до сьогодні висить нудотний запах людської крові.

Цю страшну новітню історію треба розповідати, щоб увесь світ знав, через які страждання та голготи пройшов наш добрий і щирий народ, якого геноциду він зазнав від рук сталінських посяпак, керованих партією більшовиків. Пам'ятаймо про невинно замордованих! Будьмо пильні!...

Вся боротьба українського народу проти окупантів в основному велася в селах. Тому туди засіпали не тільки «спецотряди», а й окремих терористів під маркою фінансових агентів, збирачів позик, контингентів і т. ін. з головним завданням вбивати невинних селян і все приписувати бандерівцям.

Ось що розповідає колишній стрібок Філімон Ремесник з села Рудки (Млинівщина):

- Мене в той час завербували взяти зброю в руки і виступити проти свого народу. Всі злочини над моїм народом проходили на моїх очах. Але те, що я побачив на одному із хуторів села Рудки, – повік не забути. В наше село якось прибився фінансовий агент Микола Герасимчук. Декілька днів приглядався, рознохував, а потім добрався до хутора, де переховувалася сім'я Бабія Миколи, воїна УПА, який загинув у бою з енкаведистами. Його хату спалили, все майно пограбували. Нещасні сироти з матір'ю переховувалися від помсти так званих правоохоронців.

Микола ніби захочався в свою жертву – ще малолітню дівчину Савину і шляхом погроз та залякування женився на ній. Здавалося, побитий горем сім'ї не потрібно більше ховатися від енкаведистів. Микола зайнявся господаркою, Савіна завагітніла... Здавалося, горе залишилося позаду... Та де там... Однієї ночі Микола шулікою зривається з ліжка, бере в руки наперед підготовлену сокиру і... гостре вістря немилосердно впинається в тіло Савіни, а потім безжально січе стару матір та дві сестрички.

Весь у крові садист ногами вибиває вікно, вискакує з хати і біжить в село Рудки до стрибків ніби за порятунком, божевільно кричучи у розпачі:

- Бандерівці зарубали всю мою сім'ю!..

Весь закін стрибків піднято по тривозі. Про трагедію зразу повідомили районний відділ НКВС. До хутора ми не йшли, а бігли, намагаючись застати бандерівців на місці злочину. Коли

забігли в хату, перед нами постало жахливе видовище... На землі лежить порубана старша дочка Люба... В хаті пахне людською кров'ю... Ми стояли, наче вкопані. Микола в розпачі бігав по хаті і весь час прокинав бандерівців. У кожного з нас кипіла в душі ненависть до цих головорізів.

Десь під ранок з району приїхало дві машини енкаведистів з лікарями. Микола розповідав, як бандерівці вдерлися в хату, як він втік через вікно...

Лікарі тим часом оглядали порубаних, прощували пульс...

Несподівано один із них виявив, що пульс у матері і старшої дочки Люби прощупується. В районній лікарні їх привели до тям. Через пару днів після тої страшної трагедії лікуючий лікар запитав у потерпілої матері:

- Хто ж це над вами так познущався?

Та, відкривши запалі очі, тихенько відповіла:

- Це зять наш Микола...

Судили нічного упиря показовим судом, від людського ока, і присудили жорстокому садисту десять років тюрми. Але після того суду, подекували люди, що бачили його, як він знову бродив селами Рівненської області, вишукуючи нові жертви...

Для чого було вбивати сім'ю? Яка мета цього злочину? Як виявилось пізніше, таких, як Микола Герасимчук, на той час бродило багато. Завдання в них було одне – жорстоко вбивати і знущатися над тими сім'ями, які були проти них. А всі злочини приписувати бандерівцям.

Але, незважаючи на всю жорстокість тодішнього режиму та паплюження національно-визвольного руху в Україні, населення жорстоко підтримувало його, як тільки могло. Це дуже добре розуміли окупанти, а тому весь час намагалися за всяку ціну розірвати зв'язки українських громадян з визвольним рухом. Щоб досягти своєї мети, крім терору проти населення, вони другого виходу не бачили. Саме тому по селах, містах проводилися масові облави із участю багатотисячних загонів спеціальних НКВС, озброєних найновішою зброєю та військовою технікою. При цьому проводилися масові арешти, застосовувались жорстокі садистські побії, тортури, розстріли, спалювання сіл, грабежі та гвалтування. Таких страхіть у світовій історії не зазнала жодна країна світу. Порівняно з тим страхіттям, яке творилося тоді в Україні, бліднуть страхіття татарських орд, що на той час склали найкривавішу сторінку історії Східної Європи. Ось приклад лише одного українського села Н... на Західній Україні в той жорстокий розгук більшовицької орди, описаний у «Літописі УПА», 9-й том, стор. 188 – 189.

- «Світає. Село Н... обступлене сотнями спецвідділів НКВД. Довкола села горять вогні. При них гріються, сплять, сидять чекісти. Всі виходи з села блокують сильні застави. На всіх домінуючих над тереном пунктах кулеметні гнізда. Село оточує один ланцюг енкаведистів. Там, далі, під лісом, заліг другий ланцюг. Десь у корчах, замасковани,

заведені, глухо гудять 2-3 легкі танки, бронетранспортери. По всіх стежках і дорогах снують густі патрулі. З ними – спеціально вишколені собаки. Ще кілька хвилин – і вся ця причаєна банда, нацькована політруками, розбещена до неймовірності вічним мордуванням, виголодніла, промерзла, часто п'яна – залпе, затопить мирне українське село кров'ю. Ще кілька хвилин – і почнеться горе. На українських землях облава. От вона вже починається.

Сотні людей відриваються від погасаючих вогнів з приготовленою до пострілу зброєю з довгими дротами для шукання крівок, вдираються в село. Брешуть собаки. Чути перші удари крісів об замкнені двері. Чути, як випітають перші вибиті вікна. Чути тут і там брудну московську лайку.

Вибігають із сонних хат люди в білизні. Тут і там розлягається плач вирваних зі сну дітей, тут і там чути голосіння зляканих жінок. Ще кілька хвилин – і над селом здіймається і стоїть один суцільний гул: гул матюків п'яних енкаведистів, лемент жінок, дітей, черги автоматів і кулеметів, брязкіт розбитого скла і товченого посуду. На кожному подвір'ї група 20-30 більшовицьких бандитів. Всі озброєні, крім автоматів, гранат, довгими твердими дротами. Розбивають загати, перекидають стогни, викидають снопи із столон. В хатах розвалюють печі. Зривають підлоги. Шукають крівки підпільників. Не знайшли нічого. Вискакують ще раз до хат. Кажуть готувати собі сніданок: яйця, печену качку, самогон, вареники. Коли господиня проситься, що цього всього не має, б'ють прикладами, шомполами, копають ногами. Перекидають все в коморі, в скрині. Кілька ласих очей дивляться на молоду дівчину – дочку господині. Господиня-мати дрижить. Вона знає, що це означає... Хоче, щоб дівчина кудись вийшла. Та на цей раз небезпека загрожує не з цього боку, дівчину не гвалтують, а арештовують.

У сусідів знайшли крівку. Розриваються гранати. Витягують когось, хтось сам застрелився в крівці. Потім із крівки ще два чоловіки з кулеметом і автоматом. Б'ють по енкаведистах. Та становище їх безвихідне. Два проти тридцяти. Гучне: «Хай живе самостійна Україна!», – один падає від куль енкаведистів, другий стріляє собі в голову з власного пістолета. За хвилину з місця, де було господарство, б'є в небо стовп полум'я й диму. Біля вогню іде розправа з власником господарства. Допитують, хто в неї жив, як називається, що робив. Господиня не признається. Її страшними тортурами замордовують. Труп кидають у вогонь. Кидають у вогонь також трупи двох побитих повстанців. Їм лише відрубують голови, щоб показати в райцентрі. Труп третього повстанця, який був командиром, заберуть у райцентр цілого. В небо б'є гул, стовп диму й полум'я, запах паленого людського тіла...

З іншої хати нападники приносять присмажену качку й самогон. Починається біля вогню «сніданок».

ДАЛІ БУДЕ

Початок на ст. 3

ЗАЛІСНЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СТЕПУ МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ ДО ЗНИКНЕННЯ 159 ЧЕРВОНОКНИЖНИХ ВИДІВ

Програмою «Ліси України» на 2010-2015 декларується створення 430 000 гектарів нових лісів, практично все – у Степовій зоні. Відповідно до п. 2. Указу Президента України від 04.11.08 № 995/2008 „Про деякі заходи щодо збереження та відтворення лісів і зелених насаджень”, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевим державним адміністраціям дане доручення визначити деградовані, малопродуктивні та техногенно забруднені землі, які доцільно заліснити, а також забезпечити додаткове виділення в установленому порядку земель із запасу для заліснення. Проте всі сільськогосподарські угіддя розпайовані, і зрозуміло, що

ніхто не віддасть свої паї для лісорозведення. А у запасі лишаються самі лише степи. І навпаки – практично всі степи тепер перебувають у складі земель запасу. Тому з майже 100%-ю ймовірністю заліснення буде здійснюватись за рахунок степу», – стверджує заступник голови НЕЦУ.

Дослідження ситуації фахівцями Інституту показало, що в першу чергу під заліснення відводять саме степові балки. Лише за 2009 рік існує багато прикладів безгосподарного варварського розорання цінних степових ділянок під заліснення. Вже зараз постраждала велика кількість місць, де були поширені рідкісні види, та навіть деякі об'єкти природно-заповідного фонду. Так, не продуманим залісненням знищена територія, зарезервована під розширення природного заповідника «Сланецький степ», а також 1/6 території заповідника «Трьохізбенський степ». Список назавжди втрачених степових перлин постійно поповнюється.

Переліки степових червонокнижних тварин підготовлені фахівцями Інституту практично для кожної з областей степової та лісостепової зон та відіслані з відповідними рекомендаціями в кожну

область. «Степова зона, будучи найбільш розораною частиною України, має дуже невелику частку території, які ще зберігають залишки степових природних комплексів і є останніми місцями збереження генофонду всього степового біологічного різноманіття, – говорить у зверненні. – Заліснення таких територій стає причиною прямого знищення всіх зникаючих степових видів тварин та призведе до остаточного знищення степів на території України. Це також порушує вимоги Закону України «Про Червону книгу України».

«Науковці переконані, що ні лісовпорядники, ні працівники земельних відділів райдержадміністрацій самотужки не зможуть визначити більшість видів степових «червонокнижних» тварин. Звертаючись до керівництва областей, Інститут зоології просить при погодженні відведення земельних ділянок для створення нових лісових насаджень, а також при наданні погоджень на роботи із створення лісових насаджень, організувати обстеження із залученням фахівців-зоологів, у ході якого з'ясувати, чи є на кожній із таких ділянок види, включені до ЧКУ», – говорить О.Василіук.

ТИГРИ ВИЯВИЛИСЯ ДАЛЕКИМИ РОДИЧАМИ ВЕЛИКИХ КІШОК

Незважаючи на те, що люди традиційно виявляли до тигрів великий інтерес, вчені не можуть похвалитися великими знаннями про їх природу й еволюцію. Згідно з останніми дослідженнями, тигри стоять відокремлено від інших великих кішок.

Про це свідчать результати генетичного дослідження, в ході якого з'ясувалося, що тигри як вид з'явилися 3,2 млн років тому, і найближче до них стоять снігові барси, що теж пере-

бувають під загрозою вимирання.

Зоологи завжди виділяли в особливу групу п'ять великих кішок – тигрів, левів, леопардів, ягуарів і сніжних барсів, – які є в близькій спорідненості між собою. Проте з точністю з'ясувати ступінь їх спорідненості було складно.

Група вчених у складі Браяна Девіса, доктора Ганг Лі і професора Вільяма Мерфі провела генетичний аналіз, у ході якого дослідникам довелося переглянути родинні зв'язки між великими кішками.

З'ясувалося, що найбільш близькими родичами є леви, леопарди і ягуари.

Їхні предки відділилися від інших котячих від 4,3 до 3,8 млн років тому.

Між 3,6 і 2,5 млн років тому з цієї групи виділилися ягуари, а шляхи левів і леопардів розійшлися приблизно 3,1 – 1,95 млн років тому.

Тигри на той час вже існували як окремих вид.

Тигри і сніжні барси походять від спільного предка близько 3,9 млн

років тому.

В окремих вид тигри виділилися вже в епоху Пліоцену, а сніжних барсів можна вважати їх братами.

Обидва ці види перебувають на межі вимирання. За деякими підрахунками, кількість тигрів у дикій природі не перевищує 3500, а вчені розгадали далеко не всі їхні секрети.

Так один з підвидів – суматранський тигр – був знятий на відео у своєму природному середовищі існування лише цього року. Влада Індонезії навіть планує віддавати цих тигрів на піклування в приватні руки, щоб спробувати врятувати їх від зникнення.

Минулого року дослідники прийшли до невтішного висновку про майбутню долю іншого важливого підвиду – амурського тигра. Вчені побоюються, що їх залишилося так мало, що генетично вони вже не зможуть вижити самостійно.

Нагадаємо, у листопаді 2008 року на дні Північного моря був виявлений фрагмент кістки гігантської шаблезубої кішки часів першого Льодовикового періоду.

Смакотинка**Курка, тушкована з вином і солодким перцем**

Курка, морквина, корінець петрушки і селери, 4 стручки зеленого перцю, 200 г білого десертного вина, 200 г маргарину, сіль, перець, зубок часнику, зелень петрушки.

Обсмажену й випрошену курку помити, поділити на порції, посолити, обсмажити на жирі. Почищені і подрібнені на крупній тертці овочі покласти в гусятницю, додати решту маргарину, влити півсклянки води, потушкувати 15 хвилин. У соус покласти порції курки, натерті товченим часником, влити вино, накрити і варити 30 хвилин на слабкому

вогні. Під кінець додати нарізаний на смужки перець, підлити води і тушкувати до готовності. За смаком посолити і поперчити. Посередині круглого блюда викласти гіркою варений рис, зробити в ньому заглибину і вилити туди соус. Довкола викласти курятину, оздобити петрушкою.

